

Powiązania między przestępczością a terroryzmem w Polsce

- Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie ogólnych informacji o powiązaniach między przestępczością a terroryzmem w Polsce, wskazanie potencjalnych zagrożeń oraz sformułowanie zestawu zaleceń dotyczących sposobów ograniczania takich zagrożeń.
 - Raport jest częścią badania prowadzonego w całej Europie, w ramach którego przygotowane zostaną podobne opracowania dotyczące wszystkich 28 państw członkowskich Unii Europejskiej. Całe przedsięwzięcie ma na celu uzyskanie głębszego zrozumienia zagrożeń ze strony przestępczości i terroryzmu oraz promowanie nowych i innowacyjnych metod ich zwalczania.
 - Zorganizowane grupy przestępcze są obecne i aktywne w Polsce, jednak działania o charakterze terrorystycznym nie występują prawie wcale. Oznacza to, że bezpośrednie powiązania między przestępczością a terroryzmem nie istnieją.
 - Uważamy, że rząd i inne instytucje powinny być czujne i stale monitorować sytuację w celu zapobiegnięcia pojawieniu się takich związków w przyszłości.
 - Nasze zalecenia obejmują działania dotyczące finansowania terrorystów, wymiany informacji, nielegalnego handlu i współpracy między służbami bezpieczeństwa oraz między aktorami rządowymi i pozarządowymi.
-

1 Wstęp

W Polsce w ciągu ostatnich trzech dekad zaszły znaczne zmiany. Większość tych zmian, np. transformacja ustrojowa i gospodarcza oraz wstąpienie do NATO i Unii Europejskiej, postrzegana jest powszechnie jako sukces. Zmiany te stworzyły jednak możliwości ugruntowania swojej pozycji przez środowiska przestępcze.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie ogólnych informacji o przestępczości i terroryzmie w Polsce oraz ewentualnych związkach między nimi. Pragniemy wskazać potencjalne zagrożenia i sformułować zalecenia dotyczące sposobów ograniczenia takich zagrożeń. Raport jest częścią badania prowadzonego w całej Europie, w ramach którego przygotowane zostaną podobne opracowania dotyczące wszystkich 28 państw członkowskich Unii Europejskiej. Całe przedsięwzięcie ma na celu uzyskanie głębszego zrozumienia zagrożeń ze strony przestępczości i terroryzmu oraz promowanie nowych i innowacyjnych metod ich zwalczania.

Empiryczną podstawą opracowania jest badanie ogólnodostępnych źródeł, w tym poświęconych temu tematowi raportów rządowych i międzyrządowych, badań akademickich, dokumentów sądowych, artykułów prasowych oraz wywiadów z praktykami i ekspertami w tej dziedzinie. Badania przeprowadzone zostały w okresie od kwietnia do czerwca 2018 roku przez zespół polskich i brytyjskich badaczy.¹

Zorganizowane grupy przestępcze są aktywne w Polsce, ale działania o charakterze terrorystycznym nie zdarzają się prawie wcale. Oznacza to, że bezpośrednie powiązania między przestępczością a terroryzmem nie istnieją. Uważamy jednak, że rząd i inne instytucje powinny być czujne i stale monitorować sytuację w celu zapobiegnięcia pojawieniu się takich związków w przyszłości.

Nasze zalecenia obejmują działania dotyczące monitorowania i finansowania terrorystów, nielegalnego handlu, wymiany informacji i współpracy między służbami bezpieczeństwa oraz między instytucjami rządowymi i pozarządowymi.

Opracowanie rozpoczyna się od ogólnych informacji o przestępczości zorganizowanej i terroryzmie w Polsce, a następnie bada potencjalne powiązania między terroryzmem a przestępczością. Na koniec podajemy szereg zaleceń dla twórców polityki i praktyków zajmujących się tymi kwestiami zawodowo.

¹ Autorami raportu są Peter R. Neumann i Rajan Basra. Pragniemy podziękować Dominice Adamaszek i Mikołajowi Gatkiewiczowi za ich pomoc w badaniach. Jesteśmy także wdzięczni wszystkim osobom, które zgodziły się przeprowadzić z nami wywiad, zarówno zidentyfikowanym, jak i anonimowym.

Tablica 1: Co rozumiemy przez powiązania między przestępczością a terroryzmem?

Idea związków między przestępczością a terroryzmem pojawiła się we wczesnych latach 1990. po rozpadzie Związku Radzieckiego i w warunkach rosnącej globalizacji. W dobie przemian geopolitycznych i narodzin ery informacji analitycy dostrzegli, że terroryści i rebelianci coraz częściej przyjmowali metody działania przestępców w celu realizacji własnych celów.

Od tego czasu naukowcy wyodrębnili *trzy rodzaje powiązań między przestępczością a terroryzmem: instytucjonalne, organizacyjne oraz społeczne.*

Powiązania instytucjonalne

Jednym z pionierów na tym polu była Tamara Makarenko.² W obrębie swojego „continuum przestępczość-terroryzm” wskazała trzy rodzaje powiązań instytucjonalnych między grupami przestępczymi i terrorystycznymi:

- Po jednej stronie continuum grupy przestępcze i terrorystyczne angażowały się we *współpracę* w formie ograniczonych sojuszy związanych z konkretną operacją albo w postaci bardziej złożonych koalicji.
- Bliżej środka *konwergencja* oznaczała przejmowanie umiejętności drugiej grupy, co prowadziło do powstania „hybrydowych grup przestępczo-terrorystycznych”.
- Po przeciwległej stronie była *transformacja*, czyli całkowite przeobrażenie w stronę przeciwną przez zmianę motywacji grupy.

Do najbardziej znanych przykładów należą Talibowie, którzy byli zależni od produkcji heroiny w Afganistanie, Rewolucyjne Siły Zbrojne Kolumbii (FARC), które zaangażowane były w działalność narkotykową w swoim kraju, oraz Irlandzka Armia Republikańska (IRA), która trudniła się przemytem benzyny i podrabianych towarów.

Powiązania organizacyjne

Pisząc w tym samym czasie co Makarenko, Letizia Paoli skupiła się na podobieństwach strukturalnych i organizacyjnych między gangami młodzieżowymi a grupami terrorystycznymi, które skategoryzowała jako organizacje „klanowe”:³

ciąg dalszy na następnej stronie...

2 Tamara Makarenko, „The Crime-Terror Continuum: Tracing the Interplay between Transnational Organised Crime and Terrorism”, *Global Crime*, tom 6, nr 1, 2004 r., s. 129-145.

3 Letizia Paoli, „The Paradoxes of Organized Crime”, *Crime, Law, and Social Change*, tom 37, nr 1, 2002 r., s. 51-97.

- Zajmowały się nielegalną działalnością, co obejmowało przemoc.
- Od członków wymagały „całkowitego oddania”.
- Oferowały *korzyści emocjonalne*, takie jak pozycja społeczna, „braterstwo”, tożsamość i przynależność.

Według Paoli, wskazywanie na wyraźne różnice między aktorami w oparciu o ich deklarowane cele – przestępcze lub polityczne – może być mylące, gdyż różnice mogą być nieostre, a „cele [mogą] się zmieniać”.

Jako przykład podała ona gangi białych suprematystów w Stanach Zjednoczonych. Mimo rekrutacji członków według zasad ideologicznych i powoływania się na własny program polityczny były one silnie zaangażowane w pospolite przestępstwa.

Powiązania społeczne

W niedawnym badaniu na temat rekrutacji dżihadystów w Europie Rajan Basra i Peter R. Neumann podkreślali zbieżności przestępców i terrorystów nie jako grup lub organizacji, ale ich sieci społecznych czy środowisk, w których żyją i pracują.⁴ Odkryli oni, że grupy przestępcze i terrorystyczne, zamiast sformalizowanej współpracy czy nawet transformacji, prowadziły rekrutację w skupiskach ludzi podobnych pod względem socjologicznym, czego efektem były (często niezamierzone) synergie i zbieżności.

Te „nowe” powiązania między przestępczością a terroryzmem miały cztery aspekty:

- Wpływały na procesy *radikalizacji*, gdyż zaangażowanie w terroryzm mogło oferować odkupienie i legitymizację przestępstw.
- Wskazywały na *więzienia* jako środowiska wspierające radykalizację i nawiązywanie kontaktów wśród przestępców i ekstremistów.
- Podkreślały *rozwój umiejętności i doświadczeń*, które mogą być przydatne dla terrorystów, szczególnie takich jak dostęp do broni i fałszywych dokumentów oraz obeznanie z przemocą.
- Ułatwiały *finansowanie* terroryzmu, zwłaszcza przez drobne przestępstwa.

Mimo różnic w podejściu i perspektywie te *trzy rodzaje powiązań* – *instytucjonalne, organizacyjne i społeczne* – nie wykluczają się wzajemnie. Wzięte razem, tworzą one ramy analityczne dla projektu „Crime Terror Nexus”.

⁴ Rajan Basra i Peter R. Neumann, „Criminal Pasts, Terrorist Futures: European Jihadists and the New Crime-Terror Nexus”, *Perspectives on Terrorism*, tom 10, nr 6, 2016 r., s. 25-40.

2 Przestępczość zorganizowana

Od rewolucji w 1989 roku i przejścia Polski od socjalizmu do demokracji oraz jej wstąpienia do NATO i Unii Europejskiej w kraju zaszły znaczne – i w większości pozytywne – zmiany. Stworzyło to jednak także dla środowisk przestępczych możliwości ugruntowania swojej pozycji.⁵

Ten rozdział przedstawia przegląd przestępczości zorganizowanej w Polsce, omawiając istniejące grupy i ich działalność oraz miejsca, w których operują.

Grupy

Przestępczość zorganizowana istnieje w Polsce od dawna. Choć aktywność grup sięga lat siedemdziesiątych XX wieku, przestępczość zorganizowana rozwinęła się na początku lat dziewięćdziesiątych, po upadku komunizmu.⁶ Korzystając z otwarcia granic, grupy początkowo zaangażowały się w przemyt skradzionych pojazdów i narkotyków.⁷ Najślynniejsze grupy w Polsce, *Pruszków* i *Wołomin* – nazwane tak od miejscowości, gdzie powstały – rozwinęły się w duże i dobrze zorganizowane grupy konkurujące o wpływy w latach 1990. Obie uczestniczyły w szerokim zakresie przestępstw, od wymuszeń i fałszowania walut po produkcję i przemyt narkotyków. Ich zmierzch nastąpił we wczesnych latach 2000., kiedy to kierownictwo grup zostało aresztowane.⁸

Przestępczość w latach postkomunistycznych miała również wymiar międzynarodowy. Nie tylko polskie grupy nawiązały kontakty z międzynarodowymi handlarzami narkotyków,⁹ ale także zagraniczne grupy przestępcze zaznaczyły swoją obecność w Polsce. Dotyczy to szczególnie grup rosyjskich, które początkowo zajmowały się wymuszaniem haraczy od sklepikarzy oraz prostytutką (i handlem ludźmi), a później rozwinęły działalność na przemyt narkotyków i broni.¹⁰

5 Artykuł 258 polskiego kodeksu karnego odróżnia *związek przestępczy*, zdyscyplinowaną grupę z hierarchiczną strukturą, stworzoną w celu działania przez długi okres, od *zorganizowanej grupy przestępczej*, która ma luźniejszą strukturę organizacyjną i nie musi być nastawiona na długotrwałe działania. Obie muszą składać się z co najmniej trzech członków, których celem jest nielegalna działalność.

6 Michał A. Domański, „Przestępczość zorganizowana w RP po 1989 roku”, *Securitologia*, nr 2, 2013 r.

7 Jacek Bil, „Przestępczość zorganizowana w ujęciu historycznym oraz jej ewaluacja”, *Kultura Bezpieczeństwa*, nr 20, Kraków, 2015 r., s. 104.

8 Rafał Pasztelański, „«Pruszków» reaktywacja, czyli bossowie zatrzymani za fikcyjny eksport kawy”, *TVP Info*, 1 lutego 2017 r.

9 Jacek Bil, „Przestępczość zorganizowana w ujęciu historycznym oraz jej ewaluacja”, *Kultura Bezpieczeństwa*, nr 20, Kraków, 2015 r.

10 Ibid.

Według polskiego Centralnego Biura Śledczego Policji w 2017 roku działało 858 zorganizowanych grup przestępczych składających się z 7113 osób.¹¹ Liczba ta pozostaje niezmienna w ostatnich latach – szacunkowo w roku 2016 istniały 874 grupy, a w 2015 było ich 812 – chociaż przyczyny niewielkich różnic są nieznanne.¹² Te dane liczbowe nie informują jednak o trwałości grup przestępczych; nie wiadomo, jaka „rotacja” występuje co roku w ramach łącznej liczby członków.

Grupy przestępcze w Polsce są w dużej części *jednolite* pod względem obywatelstwa i pochodzenia etnicznego: ogromna większość tych grup składa się z obywateli polskich. Ozwierciedla to strukturę polskiego społeczeństwa. W 2017 roku 86 proc. wszystkich grup było grupami polskimi, a 13 proc. klasyfikuje się jako „międzynarodowe” (czyli skupiające różne narodowości).¹³ Grupy zagraniczne, w tym rosyjskie, to zaledwie 1 proc. wszystkich grup. Te liczby także utrzymują się w ostatnich latach na podobnym poziomie: w 2016 roku grupy polskie stanowiły 85 proc., a w 2015 roku – 89 proc.¹⁴

Przestępczość zorganizowaną w Polsce charakteryzuje *specjalizacja* w jednej dziedzinie przestępczej działalności w przeciwieństwie do sytuacji w innych krajach Europy, gdzie większość grup angażuje się albo w *przemyt narkotyków* (39 proc. wszystkich grup przestępczych), albo w *przestępstwa gospodarcze*, np. oszustwa związane z podatkiem VAT i pranie pieniędzy (36 proc. całości).¹⁵ Tymczasem tylko 9 proc. grup to „organizacje multiprzestępcze”, co sugeruje, że mają one stosunkowo stabilne źródła przychodów.¹⁶

Działalność przestępcza w znacznym stopniu zazębia się z gospodarką legalną; działaniom przestępczym towarzyszy *pranie pieniędzy*. Polskie władze szacują, że w 2017 roku tylko 16 proc. grup przestępczych skupiało się *wyłącznie* na działalności nielegalnej, co pokazuje, w jak dużym stopniu przestępcy starają się wykorzystać półlegalne przedsiębiorstwa i inne sektory gospodarki.¹⁷

Grupy przestępcze nie ograniczają się do miejsca swojego powstania. Znane są grupy, które operują na szczeblu miasta, regionu, kraju lub na poziomie międzynarodowym.¹⁸ Charakter pewnych rodzajów działalności, np. przemytu narkotyków, oznacza, że wymiar międzynarodowy jest zawsze obecny, podczas gdy mniejsze grupy zwykle ograniczają swoje działania do obszaru „domowego”. Jednak nawet te mniejsze grupy mogą działać na terenie całego kraju.

11 *Sprawozdanie z działalności Biura Śledczego Policji za 2017 rok*, Centralne Biuro Śledcze Policji, 2018 r., s. 1.

12 *Sprawozdanie z działalności Biura Śledczego Policji za 2015 rok*, Centralne Biuro Śledcze Policji, 2016 r., s. 1; *Sprawozdanie z działalności Biura Śledczego Policji za 2016 rok*, Centralne Biuro Śledcze Policji, 2017 r., s. 1.

13 *Sprawozdanie z działalności Biura Śledczego Policji za 2017 rok*, s. 1.

14 Przekrój roczny jest następujący: w 2015 roku 725 grup to były grupy polskie, a 83 międzynarodowe; w 2016 roku 739 – polskie, a 126 – międzynarodowe; a w 2017 roku 737 – polskie, a 113 – międzynarodowe. Dane liczbowe ze sprawozdań rocznych polskiego Centralnego Biura Śledczego Policji wymienionych powyżej.

15 *Sprawozdanie z działalności Biura Śledczego Policji za 2017 rok*, s. 1.

16 *Ibid.*

17 *Ibid.*

18 „Szef CBŚ o polskiej mafii: Nie ma capo di tutti capi”, *Gazeta Wyborcza*, 16 marca 2015 r.

Działania i miejsca

Przestępczość zorganizowana w Polsce obejmuje szereg przestępstw tranzytowych, co odzwierciedla położenie kraju na granicy Unii Europejskiej i strefy Schengen. Skupiają się one na przemyśle (i produkcji) narkotyków, przestępstwach gospodarczych, a także handlu ludźmi, a wszystkie z nich ułatwia korupcja i pranie pieniędzy.¹⁹

Przez Polskę przemywane są różne *nielegalne narkotyki*. Ilości przechwyconych substancji, które często służą do szacowania poszczególnych rynków narkotyków, różnią się z roku na rok, ale wydaje się, że marihuana, haszysz, amfetamina i ecstasy (MDMA) są przemywane masowo.²⁰ Poza takimi znanymi od dawna narkotykami pojawiły się nowe substancje psychoaktywne, takie jak 4CMC (znana także jako klefedron), co znaczy, że handel narkotykami wciąż ewoluuje.²¹

Legalne przedsiębiorstwa są wykorzystywane przez przestępców w handlu narkotykami do zakupu prekursorów chemicznych do produkcji narkotyków syntetycznych.²² Polskie władze regularnie odkrywają obiekty produkcyjne przetwarzające prekursor, np. APAAN (alfa-feniloacetoacetonitryl) w BMK (fenyloaceton), który jest podstawowym składnikiem amfetaminy.²³

Oprócz *importu* narkotyków w kraju istnieje również znaczna *produkcja* narkotyków. Zorganizowane grupy przestępcze mające swoje centrale w Polsce i na Litwie zajmują się produkcją amfetaminy i metamfetaminy, które są następnie dostarczane do krajów nordyckich.²⁴ Polska ma także swój udział w rynku opioidów, produkując ze słomy makowej heroinę, tzw. *kompot*.²⁵ W kraju uprawiana jest również marihuana, a policja regularnie odkrywa nowe plantacje.²⁶

Przestępstwa gospodarcze, szczególnie oszustwa związane z podatkiem VAT, oferują olbrzymie zyski. Jedno z największych oszustw podatkowych związane było z grupą zajmującą się importem ropy, aktywną w latach 2013-2015, która zdefraudowała na szkodę państwa ok. 800 mln zł (mniej więcej 180 mln euro). Szef polskiego Centralnego Biura Śledczego Policji, Igor Parfieniuk, powiedział, że grupy coraz częściej przechodzą na ten nowy rodzaj działalności, która oferuje wysokie zyski przy ryzyku stosunkowo niskich kar pozbawienia wolności.²⁷

Zorganizowane grupy przestępcze mogą popełniać oszustwa podatkowe na generalnie dwa sposoby. Pierwszy jest taki, że płacą zaniżony podatek, zakładając legalnie krótkotrwałe przedsiębiorstwa, które „znikają” już po kilku tygodniach, zaniżając deklaracje podatkowe. Drugi mechanizm polega na bezprawnym żądaniu zwrotu podatku. Odbywa się to przez

19 Dane pochodzą z *rocznych raportów z działalności Centralnego Biura Śledczego Policji* dostępnych na stronie: <http://www.cbsp.policja.pl/cbs/do-pobrania/raporty-z-dzialalnosci/9890,Raporty-z-dzialalnosci.html>. Zob. także Anna Marczyk, „Główne rodzaje przestępczości zorganizowanej”, *Security Economy & Law*, nr 2, 2013 r., s. 94.

20 *Sprawozdanie z działalności Biura Śledczego Policji za 2017 rok*, s. 7-8.

21 *Sprawozdanie z działalności Biura Śledczego Policji za 2017 rok*, s. 8.

22 *EU Drug Markets Report (Raport o rynkach narkotykowych w UE)*, Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction – EMCDDA), 2016 r., s. 126.

23 *Ibid.*

24 *Ibid.*, s. 116.

25 *Ibid.*, s. 82.

26 *Sprawozdanie z działalności Biura Śledczego Policji za 2017 rok*, s. 7.

27 Mariusz Jąłoszewski, Piotr Machajski, „Szef CBS o polskiej mafii: Nie ma capo di tutti capi”, *Gazeta Wyborcza*, 16 marca 2015 r.

przedstawienie państwu fałszywej dokumentacji dotyczącej fikcyjnych firm oraz fałszywych faktur na poparcie żądania zwrotu podatku, mimo że pierwotnie należny podatek nigdy nie został państwu zapłacony.²⁸

Od lat Polska jest zarówno źródłem i punktem docelowym, jak i krajem tranzytowym w *handlu ludźmi* wykorzystywanymi do pracy lub eksploatacji seksualnej. Kobiety i dzieci z Europy Wschodniej, szczególnie Bułgarii, Rumunii i Ukrainy, są przemycane przez Polskę do krajów docelowych w Europie Zachodniej i Skandynawii. Ofiary mogą również pochodzić z bardziej odległych miejsc, a największa liczba zagranicznych ofiar handlu ludźmi pochodzi z Ukrainy, Armenii, Pakistanu, Indii i Wietnamu.²⁹ Dzieci, szczególnie ze społeczności Romów, są także rekrutowane w Polsce i zmuszane do żebrania.³⁰

Trudno jest ocenić skalę tego przestępstwa, gdyż ofiary często obawiają się wnieść zarzuty z powodu strachu i wstydu. Krajowa instytucja mająca na celu pomoc ofiarom – Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne – w 2017 roku zajmowała się 187 indywidualnymi przypadkami. W prawie połowie przypadków ofiarami byli Polacy.³¹ Władze natomiast w 2017 roku postawiły 83 zarzuty za przestępstwa związane z handlem ludźmi.³²

Biorąc pod uwagę położenie Polski na granicy UE i strefy Schengen, skala handlu ludźmi jest prawdopodobnie dużo większa. Rzeczywiście, od wejścia do UE polska Straż Graniczna odnotowała wyższy poziom handlu ludźmi na granicy ukraińskiej.³³

Wiąże się to z kwestią *nielegalnego przekraczania granicy*. Granica polsko-ukraińska jest największą i najbardziej ruchliwą w Europie granicą między terytorium UE i obszarem nienależącym do UE.³⁴ Stanowi to dla władz ogromne wyzwanie; tym bardziej, że do przekraczania granicy wykorzystywane są często *fałszywe dokumenty*. Granica polsko-ukraińska odnotowuje najwyższą zgłaszaną liczbę fałszywych dokumentów wśród wszystkich granic terytorium UE.³⁵ Co ciekawe, obywatele wietnamscy byli odpowiedzialni za ponad jedną trzecią wykrytych przypadków nielegalnego przekroczenia granicy w 2017 roku, chociaż największą grupę etniczną stanowili Ukraińcy.³⁶

Podsumowując, Polska doświadczyła różnych działań zorganizowanych grup przestępczych, jednak, jak pokazuje następny rozdział, powiązania między tymi działaniami a terroryzmem są ograniczone.

28 „Marcin Horala: wyludzenia VAT to kradzież w biały dzień”, *Polskie Radio*, 1 czerwca 2018 r.; zob. także „Ten sam granulat był przewożony do kolejnych firm, aby wyludzić podatek VAT”, *Raporty policji*, 7 września 2017 r.

29 „Niewolnictwo to nie przeżytek! W Polsce handel żywym towarem ma się świetnie”, *Kryminalna Polska*, 1 czerwca 2018 r.

30 *2017 Trafficking in Persons Report (Raport nt. handlu ludźmi)*, amerykański Departament Stanu, 2017 r.

31 *Handel ludźmi w Polsce. Raport za 2017*, Handel Ludźmi, 2018, s. 29.

32 *Ibid.*, s. 31.

33 „Niewolnictwo to nie przeżytek! W Polsce handel żywym towarem ma się świetnie”, *Kryminalna Polska*, 1 czerwca 2018 r.

34 *Risk Analysis for 2018 (Analiza ryzyka za 2018 r.)*, Frontex Risk Analysis Unit, 2018, s. 18; *Eastern Partnership Annual Risk Analysis 2017 (Roczna analiza ryzyka Partnerstwa Wschodniego 2017)*, Frontex, lipiec 2017 r., s. 11.

35 „Document fraud is a key challenge in Border Guard. Frontex is on the case”, Frontex, 26 kwietnia 2018 r.

36 *Risk Analysis for 2018 (Analiza ryzyka za 2018 r.)*, Frontex Risk Analysis Unit, 2018, s. 19.

3 Terroryzm

W ostatnich latach Europa doświadczyła fali ataków terrorystycznych przeprowadzonych przez dżihadystów, od skoordynowanych zamachów bombowych po taranowanie ludzi pojazdami i ataki nożowników, w których setki ludzi straciło życie, a jeszcze więcej zostało rannych.³⁷ W przeciwieństwie do swoich doświadczeń z przestępczością zorganizowaną, Polska nie odczuła dużego zagrożenia terroryzmem.

Dżihadyzm

Dżihadyzm w Polsce praktycznie nie istnieje i kraj nie doświadczył żadnych ataków przeprowadzonych przez dżihadystów.³⁸ Podczas gdy tysiące „zagranicznych bojowników” z Europy dołączyło do grup dżihadystycznych w Syrii i Iraku, udział Polski w tym zjawisku był marginalny. Wiadomo o co najmniej 20 zagranicznych bojownikach z Polski; liczba ta obejmuje obywateli polskich, którzy zaangażowali się w działania sieci ekstremistycznych dopiero po zamieszkaniu w innych krajach w Europie.³⁹ Nie wiadomo, jak duża jest szersza grupa sympatyków i zwolenników dżihadystów, chociaż w 2015 roku polskie służby bezpieczeństwa monitorowały 200 osób podejrzewanych o sympatię dla dżihadystów.⁴⁰

Kraj odnotował jednak napływ zagranicznych bojowników, którzy wykorzystują Polskę jako punkt tranzytowy. Dla dżihadystów z innych krajów europejskich, a nawet z odleglejszych miejsc, Polska wydaje się dyskretnym i stosunkowo dobrze dostępnym punktem na potrzeby ich podróży drogą powietrzną, a także lądową.

Istnieje możliwość, że zagraniczni bojownicy powracający z Bliskiego Wschodu będą wracać do Europy przez Polskę. Władze są tego świadome, szczególnie w odniesieniu do granicy polsko-ukraińskiej,⁴¹ i ostrzegają, że kraj może być „celem rezerwowym” dla dżihadystów podróżujących z krajów „podwyższonego ryzyka”.⁴² W ubiegłym roku zagraniczny bojownik z Czeczenii został zatrzymany w Polsce oraz oskarżony o udział w obcej organizacji wojskowej oraz nielegalne posiadanie broni i amunicji.⁴³ Poziom zagrożenia określono tymczasem jako zerowy w czterostopniowej skali.⁴⁴

37 Terroryzm definiujemy jako symboliczne, politycznie motywowane akty przemocy. Zob. Peter R. Neumann i M.L.R. Smith, *The Strategy of Terrorism* (Londyn: Routledge, 2008), s. 8.

38 Wywiad z dr Piotrem Chlebowiczem, wykładowcą z Katedry Kryminologii i Polityki Kryminalnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, 10 czerwca 2018 r.

39 „Dużo łatwiej zradycalizować się osobie wierzącej niż ateście”, *TVP Info*, 2 lutego 2017 r.

40 „Werbunek do Państwa Islamskiego. Jak Polacy zostają terrorystami ISIS?”, *Newsweek*, 25 listopada 2015 r.

41 *TESAT 2017*, Europol, 2018 r., s. 27.

42 „Wchodzi w życie Narodowy Program Antyterrorystyczny”, *Defence24*, 9 grudnia 2014 r.

43 *Ibid.*, s. 26.

44 „Narodowy Program Antyterrorystyczny na lata 2015-2019”, *Monitor Polski*, s. 11.

Mimo braku ataków terrorystycznych w Polsce, w ciągu ostatnich kilku lat miało miejsce kilka wartych odnotowania wydarzeń powiązanych z dżihadyzmem:

- **2015:** Dawid Ł., Polak będący bojownikiem islamskim, zostaje aresztowany w Norwegii i odesłany do Polski. W 2014 roku pojechał do Syrii, gdzie wstąpił do grupy zbrojnej Harakat Fajr Szam al-Islamijja. Dołączyła tam do niego 19-letnia Polka, która także przeszła na islam. Obecnie oczekuje na wyrok w Polsce za działanie w grupie zbrojnej.⁴⁵
- **Czerwiec 2015:** Jacek S., obywatel polski, który wiosną 2015 r. pojechał do Syrii i Iraku, detonuje bombę w zamachu samobójczym podczas ataku Państwa Islamskiego (ISIS) na rafinerię w Baiji w Iraku, zabijając 11 osób i raniąc 27 innych. Od 2005 roku mieszkał w Niemczech i tam przeszedł na islam w roku 2014.⁴⁶
- **Wrzesień 2015:** Obywatel polski Adam al-N. rozpoczyna odbywanie kary pozbawienia wolności w Jordanii, gdzie został aresztowany za walkę w szeregach Państwa Islamskiego w Syrii. Urodził się w Niemczech i jest synem Polki i Palestyńczyka (ma także obywatelstwo jordańskie).⁴⁷ W październiku 2012 r. pojechał do Syrii. Początkowo przyłączył się do Ahrar al-Sham, a następnie do Jabhat al-Nusra, po czym został członkiem Państwa Islamskiego.⁴⁸
- **Lipiec 2016:** Sinan Al-Haboubi, 48-letni mężczyzna z Iraku, zostaje aresztowany w Łodzi. Policja znalazła ślady materiałów wybuchowych trotylu i pentrytu na kórkach jego walizki. Z powodu braku dowodów prokuratura wycofała zarzuty przeciwko Al-Haboubiemu.⁴⁹
- **Wrzesień 2016:** Mourad Taleb zostaje aresztowany w Rybniku i oskarżony o członkostwo w Państwie Islamskim oraz udzielenie pomocy Abdelhamidowi Abaaoudowi, który uczestniczył w planowaniu i przeprowadzeniu ataków w Paryżu w listopadzie 2015 r. Talebowi zarzucono, że był odpowiedzialny za wyszukiwanie miejsc i tras w całej Europie, pomagając w ten sposób w przygotowaniach Abaaouda do ataków w Paryżu.⁵⁰ Taleb jest także oskarżony o przemyt narkotyków z Czech do Polski oraz o posiadanie fałszywych dokumentów.⁵¹
- **Marzec 2017:** Dżihadysta nazywany Abu Khattab al-Polandi (uważa się, że jest to Jakub Jakus) detonuje bombę w zamachu samobójczym w Aleppo w Syrii.⁵² Jakus urodził się w Sandomierzu, niewielkim mieście we wschodniej Polsce, i przeszedł na islam, będąc uczniem katolickiej szkoły średniej w Lublinie.⁵³

45 „Pierwszy taki proces w Polsce. Oskarżony o islamski terroryzm w łódzkim sądzie”, *Gazeta Wyborcza*, 7 listopada 2017 r.

46 „Pierwszy polski terrorysta-samobójca. Zginął za Państwo Islamskie”, *Newsweek*, 12 sierpnia 2015 r.

47 „Zatrzymany w Jordanii Polak to walczący po stronie ISIS Polak Adam al-N.”, *Newsweek*, 24 marca 2017 r.

48 Ryszard Machnikowski i Arkadiusz Legieć, „The Favored Conflicts of Foreign Fighters From Central Europe”, *The Jamestown Foundation, Terrorism Monitor*, tom 15, nr 19, 2017 r.

49 „10 miesięcy w areszcie, a teraz możliwa deportacja. Przez «przezroczyście życie» i pylek na bagażu”, *TVN24*, 17 maja 2017 r.

50 „Mourad T. nie przyznał się do przynależności do ISIS”, *Gazeta Prawna*, 3 kwietnia 2018 r.; „Ze lijkten studenten op citytrip, maar ze zitten in de cel als verkeners van IS”, *Het Laatste Nieuws*, 19 marca 2018 r. oraz Guy Van Vlierden, „Following the Facebook trail of Abdelhamid Abaaoud's scouts”, 19 marca 2018 r., dostępne na stronie: <https://emmejihad.wordpress.com/2018/03/19/following-the-facebook-trail-of-abdelhamid-abaouds-scouts/>.

51 Paweł Pawlik, „Mourad T. nie przyznaje się do przynależności do ISIS”, *Onet.pl*, 3 kwietnia 2018 r.; „Suspected ISIS member charged in Poland”, *Radio Poland*, 7 marca 2018 r.

52 „Dżihadysta z Sandomierza zginął w Syrii?”, *Newsweek*, 2 marca 2017 r.

53 Ryszard Machnikowski i Arkadiusz Legieć, „The Favored Conflicts of Foreign Fighters From Central Europe”, *The Jamestown Foundation, Terrorism Monitor*, tom 15, nr 19, 2017 r.

Po przeprowadzce do Norwegii związał się z norweską organizacją dżihadystyczną *Profetens Ummah*,⁵⁴ a w czerwcu 2013 r. pojechał do Syrii i przyłączył się do Państwa Islamskiego.⁵⁵

- *Lipiec 2017*: Dawid D. zostaje aresztowany w Katowicach i oskarżony o kontaktowanie się z bojownikami ISIS w Internecie oraz zachęcanie do ataków terrorystycznych.⁵⁶ Został skazany na 10 miesięcy więzienia po przyznaniu się do „namawiania do popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym”.⁵⁷

Przypadki aresztowań i sprawy sądowe związane z terroryzmem są rzadkie. Według raportów Europolu w latach 2012-2017 dokonano 14 aresztowań za działania powiązane z dżihadyzmem.⁵⁸

Pomimo ciszy na polu dżihadyzmu w kraju panuje powszechna wrogość wobec islamu i polskich muzułmanów. Sondaż przeprowadzony przez Pew Research Center wykazał, że większość Polaków ma negatywny stosunek do muzułmanów mieszkających w Polsce,⁵⁹ a islam jest postrzegany jako zarówno symboliczne, jak i rzeczywiste zagrożenie dla polskiej kultury,⁶⁰ mimo że mniejszość muzułmańska – licząca 30-40.000 ludzi – stanowi mniej niż 0,1 proc. łącznej liczby ludności kraju, która wynosi 38 mln ludzi.⁶¹ Wrogość ta eskaluje czasem i zamienia się w akty przemocy, co widać w środowisku polskiej skrajnej prawicy.

Skrajnie prawicowy ekstremizm

W przeciwieństwie do marginalnych doświadczeń Polski w zakresie dżihadyzmu w kraju istnieje ugruntowany ruch skrajnie prawicowy. Grupy takie jak Obóz Narodowo-Radykalny (ONR) i Obóz Wielkiej Polski (OWP) łączą przekonania nacjonalistyczne, faszystowskie, rasistowskie, antysemickie i antyislamskie.⁶²

Polskie władze nie podały szacunkowej liczby tych grup i skali poparcia, jakim się cieszą, ale skrajna prawica zdołała zmobilizować tysiące zwolenników do udziału w demonstracjach ulicznych. W 2017 roku urządzany w Warszawie coroczny Marsz Niepodległości z okazji 11 listopada przyciągnął 60.000 uczestników, z których wielu reprezentowało skrajną prawicę. Poza przekazem nacjonalistycznym i antyimigracyjnym w tłumie widoczne były hasła neonazistów i białych suprematystów wzywających do „islamskiego holokaustu”.⁶³ Jeden duży transparent głosił, że „Europa będzie biała albo bezludna”.⁶⁴ Tego rodzaju

54 Ibid.

55 „Mówił, że jedynie zabił na razie psa». Dżihadysta z Polski”, *TVN24*, 8 września 2016 r.

56 „Zatrzymano Polaka utrzymującego kontakty z Państwem Islamskim”, *RMF24*, 13 lipca 2017 r.

57 „Wyrok dla terrorysty: Dawid D. Namawiał do przeprowadzenia zamachu terrorystycznego. Sąd w Myszkowie skazał go na 10 miesięcy więzienia”, *Dziennik Zachodni*, 20 grudnia 2017 r.

58 Dane liczbowe z rocznych sprawozdań Europolu o sytuacji i tendencjach obserwowanych w zjawisku terroryzmu w Unii Europejskiej (TESAT), lata 2013-2018. W rozbiu na lata dane przedstawiają się następująco: 2012 (1 areszt), 2013 (0), 2014 (0), 2015 (4), 2016 (5) oraz 2017 (4).

59 Richard Wike, Bruce Stokes i Katie Simmons, *Negative views of minorities, refugees common in EU*, Pew Research Center, 2016 r.

60 Anna Stefaniak, „Postrzeganie muzułmanów w Polsce: Raport z badania sondażowego”, *Centrum Badań Nad Uprzedzeniami*, 2015 r., s. 16.

61 Katarzyna Górak-Sosnowska, „Islamophobia Without Muslims? The Case of Poland”, *Journal of Muslims in Europe*, tom 5, nr 2, 2016 r., s. 193.

62 „Ja wspieram Noworosję”, *Gazeta Wyborcza*, 30 grudnia 2015 r.; Christian Davies, „More girls, fewer skinheads»: Poland's far right wrestles with changing image”, *The Guardian*, 18 listopada 2017 r.

63 Jason Silverstein, „Poland Nationalist Rally with Neo-Nazi Slogans, calls for «Islamic Holocaust» draws biggest crowd ever”, *Newsweek*, 12 listopada 2017 r.

64 „11 listopada. Jeden z największych Marszów Niepodległości w historii. Policja zatrzymała 45 aktywistów Obywateli RP”, *Gazeta Wyborcza*, 11 listopada 2017 r.

wydarzenia mogą prowadzić do przeniknięcia idei skrajnej prawicy do głównego nurtu polskiej polityki.⁶⁵

Działania skrajnej prawicy mają często aspekt militarny. W 2015 roku polscy nacjonalści pojechali do Rosji na szkolenie z zakresu używania noży, broni palnej i taktyki militarnych. Instruktorzy z tych obozów założyli następnie na terenie Polski podobne bazy szkoleniowe, w których uczyli się członkowie skrajnej prawicy.⁶⁶

Taki aktywizm uliczny może prowadzić do starć z grupami antyfaszystowskimi i policją. Głównym celem ataków ONR są organizacje lewicowe i liberalne, szczególnie Komitet Obrony Demokracji (KOD). Dochodziło do fizycznych ataków i nękania, np. w 2016 roku, kiedy członkowie ONR zaatakowali członków KOD-u podczas pogrzebu byłych żołnierzy Armii Krajowej (AK).⁶⁷

Czas pokaże, czy i w jakim stopniu ruch ten zradykalizuje się i podejmie działania terrorystyczne. Zdarzały się także ataki na meczety w Warszawie, które sklasyfikowano w Polsce jako zbrodnie nienawiści.⁶⁸ Warte odnotowania przypadki to między innymi:

- *Listopad 2012:* Brunon Kwiecień, 45-letni obywatel polski, został aresztowany w Krakowie w związku z podejrzeniem planowania detonacji improwizowanego urządzenia wybuchowego przy polskim Sejmie. Celem ataku miał być prezydent Polski i członkowie rządu. Motywowany był podobno przekonaniem, że Polskę kontrolują „cudzoziemcy” i dlatego przywódców politycznych trzeba usunąć przemocą. Wojskowe i przemysłowe materiały wybuchowe, proch strzelniczy i inne materiały stosowane do produkcji improwizowanych urządzeń wybuchowych zostały skonfiskowane podczas przeszukań domu. Kwiecień był także w posiadaniu nielegalnej broni palnej, amunicji, kamizelek kuloodpornych, hełmów kevlarowych oraz fałszywych polskich i zagranicznych tablic rejestracyjnych. Możliwe jest, że wykorzystywał swoją pozycję wykładowcy uniwersyteckiego do selekcji i naboru ludzi o podobnych poglądach politycznych.⁶⁹
- *Lipiec 2014:* Policja aresztowała 14 członków skrajnie prawicowej grupy w Białymstoku i znalazła skład broni palnej, amunicji, amfetaminy, marihuany oraz sterydów anabolicznych.⁷⁰ Podejrzewa się, że grupa przeprowadziła ksenofobiczne ataki, dokonując podpałek w 2013 roku.
- *Marzec 2015:* Policja aresztowała 13 członków grup skrajnie prawicowych ekstremistów spod znaku Blood & Honour, m.in. mężczyznę planującego podpalenie meczetu w Gdańsku.⁷¹ Nie zostało to sklasyfikowane jako terroryzm, gdyż ataki na miejsca kultu religijnego uważane są w Polsce za zbrodnię nienawiści.

65 Christian Davies, „More girls, fewer skinheads»: Poland's far right wrestles with changing image”, *The Guardian*, 18 listopada 2017 r.

66 *TESAT 2016*, Europol, 2017 r., s. 42.

67 Renata Kim, „Mateusz Kijowski i Radomir Szumelda pobici przez ONR na pogrzebie Inki”, *Newsweek*, 28 sierpnia 2016 r.

68 „Atak na meczet w Warszawie”, *Metro Warszawa*, 27 listopada 2017 r. W Polskim prawie nie ma przepisu, który bezpośrednio dotyczy zbrodni nienawiści, chociaż termin ten jest powszechnie zrozumiały w polskim społeczeństwie. Ataki na meczety są zwykle karane jako przestępstwa przeciwko przekonaniom religijnym oraz „publiczna profanacja miejsc kultu religijnego”. Więcej informacji można znaleźć w dokumencie *Analiza przestępczości z nienawiści*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, 2016 r., s. 2.

69 *TESAT 2013*, s. 35.

70 *TESAT 2015*, Europol, 2016 r., s. 4.

71 *TESAT 2016*, Europol, 2017 r., s. 41.

Według sprawozdań Europolu w latach 2012-2017 dokonano 15 aresztowań członków skrajnej prawicy za działania terrorystyczne. Z tego 14 miało miejsce w roku 2014, a jeden pozostały areszt w roku 2016.⁷² Ta łączna liczba nie obejmuje ww. aresztowań członków grupy Blood & Honour, gdyż polskie władze nie klasyfikowały tych aresztów jako powiązanych z terroryzmem skrajnie prawicowym.

Podobnie jak dżihadyści jeździli do Syrii jako *zagraniczni bojownicy*, tak samo członkowie skrajnej prawicy podróżowali na Ukrainę. Szacunkowo, 17 Polaków wyjechało w celu wspierania prorosyjskich separatystów w tamtejszym konflikcie.⁷³ Należeli do nich członkowie Obozu Narodowo-Radykalnego (ONR) i Obozu Wielkiej Polski (OWP). Według polskiego prawa jest to nielegalne, gdyż polskim obywatelom nie wolno służyć w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej.⁷⁴

Zagraniczni bojownicy z innych krajów także wykorzystują Polskę jako punkt tranzytowy w drodze na Ukrainę. Polską granicę lądową, jak i przejście graniczne na Lotnisku Chopina w Warszawie, przekraczali zachodnioeuropejscy członkowie pułku „Azow” – skrajnie prawicowej grupy z elementami neonazistowskimi – oraz ochotnicy walczący w szeregach czeczeńskiego oddziału grupy paramilitarnej Prawy Sektor.⁷⁵

Skrajna prawica łączy się również z *chuliganami piłkarskimi*, wśród których istnieje wiele grup sympatyzujących z poglądami nacjonalistycznymi. Korzystanie przez nie z ideologii skrajnie prawicowej i nacjonalistycznej jest traktowane jako narzędzie sankcjonujące przemoc, a nie cel sam w sobie.⁷⁶ Grupy chuligańskie zaangażowały się w przestępczość zorganizowaną, nawiązując stosunki z przestępcami⁷⁷ i uczestnicząc w handlu narkotykami i sterydami anabolicznymi w Polsce i poza jej granicami.⁷⁸ Członkowie tych grup trafiali do więzień za swoje działania. Zdarzały się przypadki, kiedy chuligani rzucali race na teren więzienia, manifestując w ten sposób swoją solidarność z uwięzionymi członkami swojej grupy.⁷⁹

Choć nie należy to do powiązań między przestępczością a terroryzmem, gdyż gangi chuliganów mają ograniczony udział w przemocy politycznej, istnieje potencjał rozwoju i dalszej radykalizacji tego ruchu.

72 TESAT 2014 oraz TESAT 2016, Europol.

73 Termin ich wyjazdów szacuje się na okres od marca 2014 r. do czerwca 2017 r. Liczba pochodzi z badań Arkadiusza Legiecia: Ryszard Machnikowski i Arkadiusz Legieć, „The Favored Conflicts of Foreign Fighters From Central Europe”, *The Jamestown Foundation, Terrorism Monitor*, tom 15, nr 19, 2017 r.; „Mieszkaniec Żywca z Obozu Wielkiej Polski walczy po stronie separatystów w Donbasie. Popiera Rosję”, *Polska Times*, 8 grudnia 2014 r.

74 „Przegląd prasy: śledztwo ws. Polaka walczącego w Donbasie”, *TVN24*, 8 grudnia 2014 r.

75 Kacper Rękawek, „Jednak nie Państwo Islamskie? Zagrożenie terroryzmem międzynarodowym dla Polski”, *Polski Instytut Spraw Międzynarodowych (PISM)*, Biuletyn nr 75 (807), 2015 r., s. 2.

76 Wywiad z dr Piotrem Chlebowiczem, wykładowcą z Katedry Kryminologii i Polityki Kryminalnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, 10 czerwca 2018 r.

77 „Jak kibole stają się gangsterami”, *Gazeta Wyborcza*, 8 marca 2011 r.; Piotr Chlebowicz, *Chuligaństwo Stadionowe. Studium Kryminologiczne*, Warszawa: Wolters Kluwer, 2009 r., s. 138-140.

78 Wywiad z dr Piotrem Chlebowiczem, wykładowcą z Katedry Kryminologii i Polityki Kryminalnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, 10 czerwca 2018 r.

79 Ibid.

Brak związków przestępczości z terroryzmem

W Polsce środowiska przestępcze i terrorystyczne nie przenikają się wzajemnie. Biorąc pod uwagę minimalną obecność w kraju grup terrorystycznych oraz tzw. terrorystów „samotnych wilków”, nie można mówić o powiązaniach między przestępczością a terroryzmem.

W odróżnieniu od sytuacji w innych krajach europejskich,⁸⁰ nieliczni polscy dżihadysty nie mieli znanej przeszłości kryminalnej.

W Polsce nie było również przypadków radykalizacji w więzieniach, podczas gdy w Wielkiej Brytanii, Francji, Belgii i Niemczech zjawisko to miało miejsce. Odnotowano przypadki przejścia na islam w szczecińskim więzieniu, lecz nie z powodów ekstremistycznych czy duchowych, a ze względu na specjalną – i podobno lepszą – dietę dla więźniów muzułmanów.⁸¹

Nie oznacza to jednak, że takie powiązania nie powstaną. Uważamy, że władze i inne instytucje powinny monitorować sytuację w celu zapewnienia, aby związki między terroryzmem i przestępczością nie mogły się wykształcić i być wykorzystywane w przyszłości. Dotyczy to szczególnie handlu ludźmi oraz roli Polski jako kraju tranzytowego zarówno dla przestępców, jak i dla terrorystów.

80 Rajan Basra i Peter R. Neumann, „Criminal Pasts, Terrorist Futures: European Jihadists and the New Crime-Terror Nexus”, *Perspectives on Terrorism*, tom 10, nr 6, 2016 r., s. 25-40.

81 „Więźniowie w Szczecinie przechodzą na islam. Zobacz dlaczego”, *Radio Szczecin*, 17 sierpnia 2017 r.

4 Zalecenia

W niniejszym opracowaniu przeanalizowane zostały potencjalne powiązania między przestępczością a terroryzmem w Polsce. Zorganizowane grupy przestępcze są aktywne w kraju, jednak działalność terrorystyczna nie występuje prawie wcale, co znaczy, że bezpośrednie powiązania między przestępczością a terroryzmem nie istnieją. Uważamy, że rząd i inne instytucje powinni czujnie monitorować sytuację w celu zapewnienia, aby takie powiązania nie pojawiły się w przyszłości.

Zalecamy wdrożenie następujących działań i/lub dobrych praktyk:

1. Skuteczne monitorowanie

Zalecamy, aby władze nadal okresowo analizowały swoje statystyki dotyczące przestępczości zorganizowanej i terroryzmu oraz świadomie monitorowały je pod kątem wyłaniających się powiązań między tymi dwoma zjawiskami. Szczególny nacisk powinien być położony na powiązania przestępczości zorganizowanej i chuligaństwa, a także rolę przestępczości zorganizowanej w handlu ludźmi.

2. Przemyślenie na nowo kwestii radykalizacji

Z uwagi na częściowe połączenie środowisk terrorystycznych i ekstremistycznych w Europie należy ponownie rozważyć główne założenia dotyczące radykalizacji. Zachowanie dżihadystów z kryminalną przeszłością często przeczy tezie, że ekstremizm jest skorelowany z zachowaniami religijnymi. Zalecamy, aby władze w razie potrzeby uaktualniły swoje listy kontrolne, wskaźniki i materiały szkoleniowe, tak by odzwierciedlić zmieniające się prawidłowości i profile.

3. Blokowanie wszystkich strumieni finansowania terrorystów

Wysiłki w walce z finansowaniem terrorystów skupiały się nadmiernie na międzynarodowym systemie finansowym – z miernym rezultatem. Zalecamy, aby władze poszerzyły swoje działania w tym zakresie i objęły nimi przestępstwa drobne i popełniane na małą skalę, takie jak handel detaliczny narkotykami, kradzieże, rabunki oraz przemyt towarów.

4. Monitorowanie nielegalnego handlu

Władze w Polsce powinny przejrzeć i wzmocnić swoje działania w zakresie monitorowania nielegalnego handlu ludźmi i towarami, szczególnie na wschodnich granicach kraju, które są miejscem wjazdu do Unii Europejskiej i strefy Schengen.

5. Wymiana informacji

Biorąc pod uwagę postępujące rozmycie granic między terroryzmem i pospolitą przestępczością, odpowiednie służby muszą sprawniej dzielić się istotnymi informacjami, udostępniając je różnym działom i dyscyplinom. Wskazane jest także budowanie koalicji osób i instytucji, które mogą nie mieć historii współpracy między sobą.

Zalecamy, aby rząd nadal poddawał ocenie istniejące kanały i systemy wymiany informacji, badał możliwości tworzenia nowych platform współpracy (np. z władzami lokalnymi, obywatelami oraz sektorem prywatnym) i wprowadzał właściwe zmiany odzwierciedlające nowy – i wielowymiarowy – charakter zagrożenia.

Crime Terror Nexus

CRIME TERROR NEXUS

Crime Terror Nexus to projekt, który bada powiązania między przestępczością a terroryzmem i identyfikuje lepsze metody ich zwalczania.

Przez 18 miesięcy dokumentujemy powiązania między przestępczością a terroryzmem w całej Unii Europejskiej. Nasze wyniki są rozpowszechniane za pomocą raportów, eventów i warsztatów.

Podajemy współpracę z urzędnikami i lokalnymi interesariuszami, aby tworzyć nowe i innowacyjne podejścia, które przyczynią się do przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia bezpieczeństwa w naszych krajach.

Projekt Crime Terror Nexus prowadzi Panta Rhei Research Ltd, a finansuje go PMI IMPACT, globalna inicjatywa firmy Philip Morris International przyznająca granty badawcze wspierające projekty na rzecz walki z nielegalnym handlem.

Panta Rhei Research Ltd. jest całkowicie niezależna w realizacji projektu oraz ponosi odpowiedzialność redaktorską za wszystkie poglądy i opinie wyrażone w niniejszym dokumencie.

Więcej informacji można znaleźć na stronie www.crimeterrornexus.com.

INFORMACJE KONTAKTOWE

Pytania i zamówienia na dodatkowe egzemplarze raportu prosimy kierować do Katie Rothman: katie@crimeterrornexus.com

Adres: Panta Rhei Research Ltd.,
37a Great Percy Street, London WC1X 9RD, Wielka Brytania

© Panta Rhei Research Ltd. 2018

www.crimeterrornexus.com